

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyně Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Andrey Veselé ve věci

žalobkyně

Obec Karlova Ves, IČ: 00639851,
se sídlem Karlova Ves 2,

proti

žalovanému

Ministerstvo životního prostředí,
Se sídlem Vršovická ul. Č. 1442/65, Praha 10,

Za účasti osob zúčastněných na řízení:

Ing. Jiří Těhan, MBA, LL.M.; X (starosta obce Zbečno)

Obec Zbečno; Zbečno 7, 270 24 Zbečno

Obec Branov; Branov 34, 270 23 Branov

Český rybářský svaz, z.s., místní organizace Rakovník; Žákův mlýn 12, 269 01 Rakovník

doc. Ing. J. S. CSc.; X

Obec Hracholusky; Hracholusky 42, 270 41 Hracholusky

I.M.; X

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

Dipl. Ing. J. C. – M. – zástupce Mgr. Libor Kasl, LL.M., LL.M., advokát
Colloredo-Mannsfeld spol. s.r.o. – zástupce Mgr. Libor Kasl, LL.M., LL.M., advokát
L. K.; X
J. J.; X
J. K.; X
P. M.; X
J. K.; X
A. H.; X
Ing. J. T.; X
Obec Skryje
L. Š.; X
Ing. Arch. K. H.; X (zmocněnec doc. Ing. Arch. T. H., X)
Komunita pro duchovní rozvoj, o.p.s.; Čkyně 197, 384 81 Čkyně
J. B.; X
Obec Broumy
M. B.; X
J. H.; X
Obec Otročiněves; č.p. 34, 267 03 Otročiněves
Lesnický park Křivoklátsko, o.p.s.; Švabínská 279, 338 08 Zbiroh
Česká lesnická společnost pobočný spolek Křivoklát; č.p. 3, 270 23 Křivoklát
Z. D.; X
Obec Velká Buková
M. S., PhDr.; X
T. K.; X
P. M.; X
Obec Nový Jáchymov
H. J.; X
J. J.; X
M. J.; X
M. T.; X
A. S.; X
J. T.; X
P. T.; X
O. T.; X
JUDr. J. H.; X
J. J.; X
M. G.; X
M. S.; X
L. Z.; X
E. Z.; X
P. J.; X
M. H.; X
P. V., DiS.; X
P. Š.; X
D. H.; X
Obec Račice
Městys Křivoklát

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

J. K.; X
S. J.; X
Bezmezná Mezná z.s. (datovka rc5pmqt)
M. D.; X
V. H.; X
P. K.; X
E. S.; X
J. N.; X
I. K.; X
D. G.; X
J. P.; X
L. K.; X
K. K.; X
Z. K.; X
R. K.; X
Ing. R. P.; X
J. N.; X
J. V.; X
JUDr. M. D., Esq.; X (bydliště: X)
J. H.; X
Ing. J. S.; X
P. Z.; X
M. G.; X
P. H.; X
L. H.; X
M. J.; X
J. J.; X
M. F.; X
K. P.; X
L. P.; X
T. S.; X
D. M.; X
J. M.; X
M. M.; X
J. M.; X
V. M.; X
J. P.; X
R. P.; X
J. P.; X
L. K.; X
V. T.; X
M. P.; X
J. K.; X
Český svaz včelařů, z.s. – Základní organizace Křivoklát; Křivoklát 166, 270 23 Křivoklát,
IČ:63804387
J. M.; X
L. P.; X

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

I. K.; X
M. K.; X
R. M.; X
M. P.; X
R. P.; X
J. V.; X
A. V.; X
M. V.; X
I. Z.; X
P. M.; X
M. P.; X
M. K.; X
P. K.; X
L. M.; X
Z. K.; X
J. V.; X
K. V.; X
B. F.; X
J. K.; X
S. K.; X
I. K.; X
M. K.; X
M. M.; X
A. S.; X
O. H.; X
M. Z.; X
L. N.; X
V. N.; X
P. N.; X
R. K.; X
Doc. RNDr. J. P., CSc.; X
V. P.; X
P. P.; X
L. N.; X
P. N.; X
V. N.; X
J. F.; X
J. H.; X
M. S.; X
E. M.; X
M. M.; X
P. H.; X
Myslivecký spolek Klucná; Branov 117, 270 23 Křivoklát
M. H.; X
D. F.; X
J. K.; X
J. K.; X

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

O. M.; X
M. M., X
J. M.; X
M. V.; X
J. B.; X
Š. G.; X
K. C.; X
J. Z.; X
D. Š.; X
Obec Hřebečnický
F. M.; X
J. M.; X
M. M.; X
P. H.; X
I. H.; X
F. H.; X
I.L.; X
Ing. F. H.; X
V. D.; X
O. B.; X
K. B.; X
M. V.; X
B. O.; X
T. J.; X
J. K.; X
M. G.; X
D. J.; X
M. J.; X
Z. J.; X
P. D.; X
J. J.; X
M. V.; X
Ing. Arch. V. O.; X
MUDr. Z. O.; X
T. P.; X
M. Š.; X
J. J.; X
Bc. I. T. DiS.; X
J. P.; X
MUDr. M. T.; X
V. J.; X
L. S.; X
RNDr. J. P., CSc.; X
Mgr. M. Z.; X
Mgr. J. K.; X
Ing. J. T.; X
Obec Zbečno; Zbečno 7, 270 24 Zbečno,

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

Obec Kublov; Kublov 199, 267 41 Kublov
Český rybářský svaz, z.s., MO Křivoklát; Křivoklát 169, 270 23 Křivoklát
Mgr. J. P.; X
Obec Horní Bezděkov; Hlavní 41, Horní Bezděkov, DS ccvb5uf
Obec Roztoky; Roztoky 128, 270 23 Křivoklát
Obec Běleč; Dukelská 64, 273 63 Běleč
D. V.; X
Obec Malé Kyšice; Míru 72, 273 51 Unhošť
Obec Městečko; Městečko 70, 270 23 Křivoklát
J. P.; X
M. P.; X

Zastoupených zmocněnci

JUDr. L. Š., bytem X

M. P., bytem X

Ing. P. M., bytem X

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 2. 2024, č. j. MZP/2024/290/304,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osobám zúčastněným na řízení se náhrada nákladů nepřiznává.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Ministerstvo životního prostředí, odbor zvláštní územní ochrany přírody a krajiny, jako správní orgán prvního stupně veřejnou vyhláškou ze dne 27. 9. 2022, č. j. MZP/2022/620/1739, (dále jako „Záměr“) oznámilo předložení záměru na vyhlášení Národního parku Křivoklátsko (dále také jen jako „Národní park“) k projednání. Žalobkyně

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

jako obec dotčená navrhovanou ochranou mohla uplatnit u ministerstva své námitky ve lhůtě 90 dnů ode dne doručení oznámení o návrhu na vyhlášení Národního parku; žalobkyně podala námitky dne 21. 12. 2022, kterým bylo částečně vyhověno rozhodnutím ze dne 24. 10. 2023, č. j. Mzp/2023/620/1989.

2. Proti rozhodnutí podala žalobkyně rozklad, o němž žalovaný rozhodl napadeným rozhodnutím tak, že tento rozklad zamítl a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 24. 10. 2023 potvrdil.
3. Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalobu s tím, že vyhlášení Národního parku představuje silný zásah do práv garantovaných listinou základních práv a svobod. V případě Křivoklátska jako územní kulturní krajiny může vyhlášení Národního parku přinést zhoršení příznivého životního prostředí. Připravovaný záměr nedostatečně zohledňuje hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

1. V úvodní části podané žaloby žalobkyně uvedla, že námitky proti předloženému záměru na vyhlášení Národního parku Křivoklátsko (dále také jako „národní park“ nebo „NPK“), které řízení podávala, obsahovaly řadu odborných. souvislostí. Jejich faktické vypořádání namísto žalovaného realizovala Agentura ochrany přírody a krajiny (AOPK). Napadeným rozhodnutím žalovaný částečně námitkám vyhověl. Konkrétně pozemky ve vlastnictví žalobkyně parcelní číslo 526/15, 526/16, 526/3 v katastrální území Branov ze záměru vyňal. Finální podoba národního parku – aktualizované mapové podklady s vyňatými pozemky - však žalobkyni zaslány nebyly.
2. Dalším námitkám žalobkyně však žalovaný nevyhověl. S podanými námitkami se žalovaný vypořádal pouhým poukazováním na důvody uváděné v záměru, které jsou poskládány ze směsi odborných výrazů, subjektivních tvrzení a opakovaných frází o mimořádném významu Křivoklátska. Záměru chybí jasný popis metodiky, jak území Křivoklátska naplňuje § 15 odst.1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále i jen jako „ZOPK“). Chybí vyhodnocení stávajícího způsobu ochrany případného navrhovaného národního parku. Žalobkyně se opakovaně domáhala jasného zodpovězení otázky, jak budou chráněny lesní ekosystémy před rozpady, bude-li aplikován režim bezzásahovosti. Žalobkyně uvedla, že Křivoklátsko je kulturní krajinou, jejíž lesy byly a jsou opečovány člověkem, je mimořádným lesnickým územím a modelovým příkladem polyfunkčního lesnictví. Vyhlášení národního parku se tato hodnota bude ztrácet, jak vyplývá ze studie ČZU z roku 2017 (z níž žalobkyně cituje), původní ekosystémy na Křivoklátsku nejsou, nejsou zde ani přírodní lesy. Žalobkyně se odvolala rovněž na námitky Lesů ČR, které považují vyhlášení národního parku za chybné řešení.
3. Žalobkyně vznesla tyto žalobní námitky:
 - a) Nenaplnění podmínek pro vyhlášení národního parku dle § 15 odst. 1 zákona.
 - b) Jedná se o politický projekt, AOPK není nestranný subjekt.
 - c) Vyhlášení NPK představuje silný zásah do práv garantovaných Listinou.
 - d) Nesprávné provedení testu proporcionality – nezohlednění nákladů.

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

- e) Dopady na veřejný rozpočet.
 - f) Negativní dopad do práv obyvatel – absence dopadové studie.
 - g) Vyšší standardy ochrany přírody nebudou dodrženy.
4. Dne 10. května 2024 byly podány připomínky k návrhu novely ZOPK jednotlivými svazky obcí, konkrétně Svazkem obcí Národního parku České Švýcarsko, Svazkem obcí Národního parku Podyjí, Svazkem šumavských obcí a Svazkem obcí Křivoklátska, jehož členkou je rovněž žalobkyně. Uvedeným dokumentem žalobkyně doplnila podanou žalobu.
 5. V rámci předložených připomínek se žalobkyně zaměřila na problematiku ochrany dřevin, a to zejména z hlediska plnění jejich společenských a ekologických funkcí. Upozornila, že politika velkoplošné bezzásahovosti v národních parcích představuje ekologicky i ekonomicky neudržitelný přístup, který nelze považovat za účinnou ochranu přírody. Nečinnost v zónách soustředěné péče a v zónách přírodě blízkých vede dle jejího stanoviska k masivnímu šíření kůrovce, a to nejen v dotčených územích, ale i v jejich okolí.
 6. Tento stav má za následek rozpad lesních ekosystémů a negativně ovlivňuje jejich funkce, zejména klimatickou, půdoochrannou, hydrologickou, produkci kyslíku a schopnost udržovat biodiverzitu. Žalobkyně dále uvedla, že odumřelé lesní porosty zvyšují uhlíkovou i tepelnou stopu a narušují systém distribuce sluneční energie. V návrhu novely dle jejího názoru chybí jasné vymezení, jakým způsobem bude zajištěna klimatická funkce lesa, přičemž lesní porosty nejsou v rámci národních parků dostatečně chráněny.
 7. Orgán ochrany přírody (AOPK) v rámci vypořádání připomínek předložil mapu biotopů, v níž je přibližně 50 % území označeno jako nepůvodní. Žalobkyně však namítá, že se ve skutečnosti jedná o funkční lesní ekosystémy, které jsou tímto způsobem fakticky určeny k likvidaci, aniž by byla objektivně posouzena jejich ekologická hodnota a funkčnost.
 8. Dále žalobkyně upozornila, že v důsledku současného přístupu došlo na území České republiky ke zničení stovek tisíc hektarů lesních porostů, což vedlo k výraznému snížení jejich klimatické výkonnosti – dle jejího odhadu až o polovinu. Zdůraznila význam lesa pro stabilitu klimatu a vodního režimu a poukázala na nutnost peněžního vyčíslení ekologické újmy způsobené ztrátou podpůrných ekosystémových služeb.
 9. Na základě zkušeností z Národního parku Šumava žalobkyně konstatuje, že bezzásahový režim vede k masivnímu rozšíření kůrovce, úhynu smrkových porostů a následnému přehřívání a vysychání krajiny. Ekonomická ztráta způsobená zánikem ekosystémových služeb byla v přepočtu na 100 km² vyčíslena na částku přibližně 350 miliard Kč.
 10. Žalovaný v písemném vyjádření k podané žalobě navrhnul, aby byla zamítnuta. Jak uvedl, v rámci přípravy záměru na vyhlášení Národního parku byl proveden test proporcionality. Záměr byl vyhodnocen jako proporcionální z hlediska kolize s jinými zájmy a právy stojícími mimo ochranu přírody. Obsah záměru odpovídá požadavkům § 40 odst. 1 zákona č. 100/1992 Sb. a má všechny náležitosti specifikované vyhláškou žalovaného č. 45/2018 Sb., o plánech péče, zásadách péče a podkladech k vyhlášení, evidenci a označování chráněných území.
 11. Žalovaný rozhodl o námitkách podaných proti záměru na vyhlášení Národního parku Křivoklátsko tak, že jim obecně nevyhověl, s výjimkou námítky týkající se územního vymezení. Konkrétně bylo vyhověno námitce proti zařazení pozemků parc. č. 526/3, 526/15

a 526/16 v katastrálním území Branov do navrhovaného území národního parku. Tyto pozemky, které jsou ve vlastnictví obce Karlova Ves, budou z návrhu vyňaty.

12. V rámci územního obvodu obce Karlova Ves bylo dále částečně vyhověno i dalším námitkám, a to vypuštěním několika dalších pozemků na základě námitek podaných jejich vlastníky. Námitce žalobce proti záměru jako celku však nebylo možno vyhovět.
13. Důvody pro zveřejnění záměru na vyhlášení Národního parku Křivoklátsko jsou podrobně uvedeny jak v samotném záměru, tak i v rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu, které bylo napadeno rozkladem. Zařazení pozemků v územním obvodu obce Karlova Ves do navrhovaného národního parku je nezbytné z hlediska zachování celistvosti území, ochrany přírodních hodnot a dosažení dlouhodobých cílů ochrany přírody.
14. Žalovaný konstatoval, že v řízení postupoval v souladu s § 40 odst. 4 a 6 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. V souvislosti s vyhlášením národního parku byla rovněž připravena novela tohoto zákona, jejíž povinnou součástí je vyhodnocení dopadů regulace. V rámci tohoto vyhodnocení byly podrobně analyzovány ekonomické dopady vyhlášení národního parku, včetně nákladů spojených s dosažením stanovených cílů ochrany přírody a ztrát z omezení dosavadního hospodaření, které byly porovnány s alternativními náklady státu na dosažení týchž cílů jinými prostředky.
15. Aktuální vymezení navrhovaného Národního parku Křivoklátsko po vypořádání námitek je veřejně dostupné na webových stránkách žalovaného, což umožňuje každému podrobně se seznámit s aktuální podobou dotčeného území.
16. Území navržené k vyhlášení v kategorii národního parku bylo vymezeno tak, aby splňovalo podmínky stanovené v § 15 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. Zastoupené lesní ekosystémy, včetně porostů s pozměněnou strukturou, naplňují definici přirozených nebo člověkem málo pozměněných ekosystémů, a zachovávají charakter lesního ekosystému odpovídajícího danému stanovišti.
17. Záměr vychází z odborných podkladů, které byly v minulosti zpracovány a hodnotily technické aspekty návrhu. Tyto podklady jsou součástí dokumentace, na jejímž základě byl záměr formulován.
18. Žalovaný se dále vyjádřil k otázce rizik spojených s možností vzniku požárů, k možnému omezení práv občanů obce vyplývajícím z existence Národního parku, jakož i k otázce, zda vyhlášení Národního parku může mít dopad na výkon samosprávy místní obce.
19. V rámci svého vyjádření žalovaný rovněž citoval nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 18/17 ze dne 25. září 2018, a uzavřel, že se s námitkami žalobkyně vypořádal dostatečným a kvalifikovaným způsobem. Zabýval se všemi relevantními hledisky rozhodnými pro posouzení věci a opatřil si potřebné podklady pro své rozhodnutí.
20. Z uvedených důvodů považuje žalovaný žalobu za nedůvodnou.
21. Osoby zúčastněné na řízení se ve věci nevyjádřily.

III.

Posouzení žaloby

22. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

kladené. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí. Jiné vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z moci úřední, soud neshledal. O podané žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, když účastníci s rozhodnutím věci bez nařízení jednání souhlasili (souhlas žalobkyně byl v souladu s § 51 odst. 1 větou druhou s. ř. s. presumován) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

23. Městský soud předně konstatuje, že vyhlášení NP Křivoklátsko je řešeno i dalšími senáty městského soudu, které přezkoumávají žaloby podané jinými subjekty (zpravidla jde o obce v obdobném postavení jako má žalobkyně). Osmý senát zdejšího soudu za klíčový považuje rozsudek ze dne 16. 12. 2024, č. j. 18A 21/2024-173, s jehož závěry se plně ztotožňuje.
24. Dále soud pokládá za nezbytné poukázat na specifickou povahu přezkumu správních rozhodnutí soudem, kdy soud je plně vázán žalobními námitkami, jejichž formulace určuje rozsah soudního přezkumu. Na tomto místě je také vhodné připomenout závěry rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, který v rozsudku ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008-78 (publikován pod č. 2162/2011 Sb. NSS), uvedl, že žalobní bod *„je projednání způsobilý v té míře obecnosti, v níž je formulován, a případně – v mezích této formulace - v průběhu řízení dále doplněn. K tomu je ale třeba dodat, že míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod - byť i vyhovující - obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují.“* (bod 32 rozsudku).
25. Městský soud rovněž zdůrazňuje, že jeho úlohou je poskytnutí ochrany veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob (§ 2 soudního řádu správního)). Ochrana veřejných subjektivních práv ve smyslu § 2 soudního řádu správního spočívá v tom, že správní soudy zajišťují právní ochranu jednotlivcům (fyzickým i právnickým osobám), pokud dojde k zásahu veřejné správy do jejich právní sféry, přezkoumávají zákonnost rozhodnutí, opatření nebo nečinnosti správních orgánů, pokud tím byla porušena konkrétní práva jednotlivce, avšak nejsou nástrojem obecné kontroly veřejné správy, ale slouží výhradně k ochraně práv, která mají právní povahu a jsou dostatečně určitá a individualizovaná. Jinými slovy, správní soudnictví není určeno k řešení obecných nespravedlností nebo politických otázek, ale k tomu, aby se jednotlivec mohl bránit proti konkrétnímu zásahu veřejné moci, který se ho osobně a právně dotýká.

26. O žalobních námitkách uvažil městský soud takto:

Ad a) Nenaplnění podmínek pro vyhlášení národního parku dle § 15 odst. 1 zákona.

27. Žalobkyně namítá, že dotčené území nesplňuje zákonný požadavek na převažující výskyt přirozených nebo člověkem málo pozměněných ekosystémů ve smyslu § 15 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Uvádí, že lesy nacházející se v dané oblasti plní hospodářské funkce již po dobu přibližně 400 let, a tudíž nelze hovořit o zachování přirozenosti či nízké míře pozměnění ekosystémů ve větším rozsahu. Jedná se podle ní o území s tradičním hospodářským využitím, kde se přirozené ekosystémy vyskytují pouze v omezené míře.
28. Dále žalobkyně poukazuje na to, že vysoký podíl přírodě blízkých lesních porostů sám o sobě nenaplnuje požadavek jedinečnosti, neboť chráněné lesní ekosystémy třetího a čtvrtého

vegetačního stupně tvoří přibližně 24 %, respektive 20 % všech lesních porostů v České republice. Nelze je proto považovat za výjimečné v celostátním měřítku.

29. Žalobkyně rovněž namítá, že výklad neurčitých právních pojmů obsažených v § 15 zákona byl v rámci záměru proveden bez řádného a přesvědčivého odůvodnění. Není zřejmé, jakou metodiku žalovaný použil k posouzení naplnění zákonných podmínek pro vyhlášení Národního parku.
30. Na základě výše uvedeného žalobkyně dovozuje, že podmínky stanovené zákonem pro vyhlášení Národního parku nejsou v daném případě splněny.
31. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatuje, že obsah záměru odpovídá požadavkům stanoveným v § 40 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, a splňuje náležitosti specifikované ve vyhlášce č. 45/2018 Sb., o plánech péče, zásadách péče a podkladech k vyhlášení, evidenci a označování chráněných území.
32. Území navržené k vyhlášení v kategorii národního parku bylo v rámci celého Křivoklátska vymezeno tak, aby byla naplněna podmínka stanovená v § 15 uvedeného zákona. Zastoupené lesní ekosystémy, včetně lesních porostů s pozměněnou strukturou — ať již prostorovou, věkovou či druhovou — naplňují definici přirozených nebo člověkem málo pozměněných ekosystémů. Tyto ekosystémy v navrhovaném území národního parku převažují.
33. Základní podmínky vyhlášení národních parků a cílů jejich ochrany jsou upraveny v § 15 ZOPK. Podle odst. 1 lze za národní parky vyhlásit *rozsáhlá území s typickým reliéfem a geologickou stavbou a převažujícím výskytem přirozených nebo člověkem málo pozměněných ekosystémů, jedinečná a významná v národním či mezinárodním měřítku z hlediska ekologického, vědeckého, vzdělávacího nebo osvětového.*
34. Podle § 15 odst. 2 *veškeré využití národních parků musí být podřízeno zachování jejich ekologicky stabilních přirozených ekosystémů odpovídajících danému stanovišti a dosažení jejich přirozené biologické rozmanitosti a musí být v souladu s cíli ochrany sledovanými jejich vyhlášením.*
35. Podle § 15 odst. 3 *dlouhodobým cílem ochrany národních parků je zachování nebo postupná obnova přirozených ekosystémů včetně zajištění nerušeného průběhu přírodních dějů v jejich přirozené dynamice na převažující ploše území národních parků a zachování nebo postupné zlepšování stavu ekosystémů, jejichž existence je podmíněna činností člověka, významných z hlediska biologické rozmanitosti, na zbývajícím území národních parků.*
36. Dle § 15 odst. 4 *posláním národních parků je naplňovat dlouhodobé cíle ochrany národních parků a také umožnit využití území národních parků k trvale udržitelnému rozvoji, ke vzdělávání, výchově, výzkumu a k přírodě šetrnému turistickému využití, a to způsoby, které nejsou v rozporu s dlouhodobými cíli ochrany národního parku.*
37. Samotný postup vyhlášení chráněného území, tedy i národního parku, je pak blíže upraven v § 40 ZOPK. Podle jeho odstavce prvního, je-li třeba vyhlásit chráněné území nebo jeho ochranné pásmo, zajistí orgán ochrany přírody zpracování záměru na jeho vyhlášení. V záměru vyhodnotí stav dochovaného přírodního prostředí v území a navrhne vhodný způsob a rozsah ochrany území včetně jeho bližších ochranných podmínek [v souladu s § 79 odst. 3 písm. f) ZOPK je v případě národního parku orgánem ochrany přírody žalovaný]. Žalovaný zpracoval záměr na zřízení NP Křivoklátsko v září 2022 a podle § 40 odst. 3 ZOPK

jej zaslal obcím a krajům, jejichž území se záměr dotýká, vč. žalobkyně; zároveň jej oznámil i vlastníkům nemovitých věcí dotčených záměrem.

38. Studie ČZU 2017, jíž se žalobkyně dovolává, popisuje historický vliv člověka a lesního hospodaření. Studie výslovně uvádí, že již od konce 17. století se na Křivoklátsku nenacházejí převážně původní porosty, ale člověkem výrazně ovlivněné s tím, že na základě hodnocení území dle dřívější vyhlášky č. 64/2011 Sb. se v něm nachází jen 13% lesa přírodě blízkého. Nelze ovšem přehlížet, že se na vlastní průzkum či hodnocení přirozené povahy ekosystémů/biotopů (či úžeji lesních porostů) nezaměřuje, věnuje se především společenským a ekonomickým dopadům vyhlášení národního parku. Jinými slovy, autor sám skladbu porostů nijak nezkoumá a nedokumentuje. Na několika místech zmiňuje historické využívání lesů a dále pouze konstatuje malý (jen 13 %) podíl přírodních, resp. přírodě blízkých porostů; na s. 23 studie pak k tomu bez dalšího odkazuje na stanovisko Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd.
39. Městský soud při svém rozhodování vycházel z obsahu správního spisu, jakož i z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Zohlednil především skutečnost, že k námitkám vzneseným žalobkyní bylo Agenturou ochrany přírody a krajiny České republiky (dále jen „AOPK ČR“) vypracováno odborné stanovisko. Toto stanovisko bylo podloženo odbornými podklady, mezi nimiž byla i studie „Podklad pro návrh Národního parku Křivoklátsko“ (Hošek J. ed. 2008)), „Socioekonomická analýza regionu navrženého národního parku Křivoklátsko“ (Banaš, M. a kol. 2010), Mapa se zákresem informačních skupin biotopů v NP Křivoklátsko.
40. Ze správního rozhodnutí vyplývá, že záměr na vyhlášení Národního parku Křivoklátsko sleduje cíl udržení a obnovy přírodní rovnováhy, zejména lesních ekosystémů, a to v jejich přirozené dynamice v rámci souvislého, uceleného a plošně významného komplexu lesů. Návrh nezahrnuje zastavěná území, s výjimkou několika izolovaných enkláv tvořených nelesními pozemky využívanými k zemědělskému hospodaření, u nichž se předpokládá zařazení do zóny soustředěné péče o přírodu.
41. Jak vyplývá z rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, na území navrženém k zařazení do národního parku je zásah do hospodářských zájmů obyvatel minimalizován, případně zcela vyloučen. Většina území je obhospodařována státními podniky Lesy České republiky a Vojenské lesy a statky. Území bylo vymezeno tak, aby byly naplněny podmínky stanovené v § 15 zákona č. 114/1992 Sb., přičemž zastoupené lesní ekosystémy, včetně porostů s pozměněnou strukturou (prostorovou, věkovou či druhovou), naplňují definici přirozených nebo člověkem málo pozměněných ekosystémů.
42. Současné lesní ekosystémy jsou sice do určité míry ovlivněny lidskou činností, avšak na území se nacházejí i lesy s přírodním charakterem, zejména v přírodních rezervacích nebo v nepřístupných lokalitách, kde se neprovádí klasická těžba. Dále se zde vyskytují lesy přírodě blízkého charakteru, jejichž druhové složení odpovídá přirozeným lesům dané oblasti. Tyto lesy jsou zpravidla obhospodařovány přírodě blízkými metodami a lesnická činnost zde dlouhodobě probíhala v souladu s přírodními podmínkami, přičemž byla podporována přirozená obnova lesů.
43. Výraznější změny v lesních ekosystémech lze zaznamenat až od 19. století, kdy došlo k přeměně smíšených lesů na porosty s převahou jehličnatých dřevin. Již v první polovině 20. století však byla tato přeměna odbornou lesnickou veřejností hodnocena jako nevhodná a neúspěšná.

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

44. Území je historicky řídké osídlené a trvale charakteristické vysokou lesnatostí. Návrh na vyhlášení národního parku se týká pouze menší části území CHKO Křivoklátsko, přičemž kulturní krajina s osídlením a zemědělskými plochami zůstává – až na výjimky – mimo navržené území.
45. Ve shora uvedeném rozsudku ze dne 16. 12. 2024, č. j. 18A 21/2024-173, městský soud uvedl: *„v případě Křivoklátska nelze hovořit o čistě přirozených ekosystémech a lesích, ale o převažující povaze těch málo pozměněných. V této souvislosti nelze opět nezmínit ani výše uvedenou citaci samotnou žalobkyní akcentované vyhlášky č. 45/2018 Sb., jež připouští dřívější podíl člověka (jejich stav byl docílen i vědomou činností člověka). Z pohledu soudu tedy není rozhodné, že člověk do území vůbec nezasahoval (což v kontextu ČR, ale i současné Evropy nemůže být splněno prakticky nikde), ale jakým způsobem a jakou intenzitou tak činil a jak se tyto zásahy nyní projevují. Je proto klíčové, zda si ekosystémy (zde hlavně lesy) zachovávají převážně přirozený charakter, nebo pro to mají vysoký potenciál. Národní parky ostatně neslouží jen k zachování (konzervaci) určitého stavu přírody, ale i postupné obnově přirozených ekosystémů, potažmo zlepšování stavu ekosystémů podmíněných činností člověka (§ 15 odst. 3 ZOPK).*
46. Osmý senát Městského soudu v Praze považuje za zcela zásadní výklad právní normy obsažené v § 15 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny. Z citovaného ustanovení jednoznačně vyplývá, že cílem ochrany národních parků je postupná obnova přirozených ekosystémů. Již samotné znění tohoto ustanovení tedy implikuje, že ochranu formou vyhlášení národního parku lze poskytnout i územím, jejichž ekosystémy byly v minulosti dotčeny lidskou činností. Právě prostřednictvím této ochrany má být dlouhodobě dosaženo jejich návratu k přirozenému stavu.
47. Toto pojetí je dále potvrzeno i v § 15 odst. 4 téhož zákona, který konkretizuje poslání národního parku jako území, kde převažují ekosystémy přirozené nebo člověkem málo pozměněné, a kde je prioritou jejich ochrana a obnova.
48. Argumentace žalobkyně, že podmínky uvedeného zákonného ustanovení nejsou v případě navrhovaného území naplněny, proto neobstojí. Skutečnost, že dané území bylo v minulosti ovlivněno lidskou činností, sama o sobě nevylučuje jeho zařazení do kategorie národního parku.
49. Předložené odborné podklady, zejména analýza J. H. z roku 2008, potvrzují existenci přirozených, respektive málo pozměněných ekosystémů a přítomnost významných přírodních hodnot v oblasti Křivoklátska. Uvedená analýza konstatuje, že na území převažují přírodní biotopy s podílem 59,4 %, a že dotčené území vykazuje mimořádnou biologickou diverzitu. Z pozdějších odborných zpráv dále vyplývá, že území má výjimečný význam nejen v národním, ale i evropském kontextu, a že jeho přirozený potenciál pro ochranu biodiverzity je vysoký.
50. Prvá žalobní námitka není důvodná.

Ad b) Politická povaha projektu, zpochybnění nestrannosti AOPK

51. Žalobkyně namítá, že žalovaný, jako ústřední orgán státní správy ochrany přírody, při vymezení rozsahu předmětu a cílů ochrany v předloženém návrhu zůstal plně odkázán na stanoviska své rezortní odborné organizace, AOPK ČR, z nichž při svém rozhodování vycházel. Podle žalobkyně to svědčí o tom, že žalovaný nedisponuje vlastním odborným aparátem, který by byl schopen samostatně a kvalifikovaně vypořádat vznesené námitky.

52. Žalobkyně dále poukazuje na skutečnost, že AOPK ČR je na vyhlášení Národního parku Křivoklátsko fakticky zainteresována, což v ní vzbuzuje pochybnosti o objektivitě, správnosti a úplnosti údajů a závěrů, z nichž žalovaný při rozhodování vycházel. Podle žalobkyně AOPK ČR nereagovala na její odbornou argumentaci věcně ani analyticky, ale pouze formou obecných tvrzení, aniž by jasně vymezila použité odborné zdroje, jejich obsah a dopad na posuzovaný záměr, a aniž by provedla jejich vyhodnocení v širších souvislostech.
53. Tato nedostatečná odborná opora záměru podle žalobkyně podtrhuje jeho nepřesvědčivost. Záměr podle jejího názoru neobstojí ani z hlediska naléhavého veřejného zájmu, ani z hlediska nezbytnosti či potřeby. Žalobkyně uzavírá, že celý návrh působí spíše jako politický projekt, který má být podle názoru správního orgánu prosazen za každou cenu, bez ohledu na věcné a odborné argumenty.
54. Tuto námitku soud neakceptoval.
55. Podle § 78 odst. 12 ZOPK (ve znění účinném do 31. 12. 2024), *Agentura na celém území České republiky, mimo území národních parků a jejich ochranných pásem, a správy národních parků v obvodu své územní působnosti podle odstavce 2 na základě zadání Ministerstva životního prostředí zpracovávají záměry na vyhlášení národních parků, chráněných krajinných oblastí, národních přírodních rezervací, národních přírodních památek nebo ochranných pásem těchto zvláště chráněných území. Správy národních parků v obvodu své územní působnosti podle odstavce 2 na základě zadání Ministerstva životního prostředí zpracovávají, oznamují a projednávají záměry na vyhlášení přírodních rezervací, přírodních památek nebo ochranných pásem těchto zvláště chráněných území.*
56. Pro odborná stanoviska Agentury pak platí, že je soudy po obsahové (odborné) stránce samy přezkoumávat nemohou, posuzují však, zda jsou dostatečně logicky a přesvědčivě odůvodněna a zda nepřekračují obecný zákaz libovůle (rozsudky NSS z 29. 5. 2013, č. j. 6 As 80/2012–49, či z 25. 2. 2020, č. j. 4 As 318/2019 - 36). V rozsudku ze dne 2. 7. 2014, č. j. 1 As 54/2014 – 36, Nejvyšší správní soud konstatuje: „Podává-li ve správním řízení zahájeném Českou inspekci životního prostředí znalecký posudek Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, nelze dovozovat pochybnosti o její nepodjatosti pro poměr k orgánům provádějícím řízení (§ 11 odst. 1 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících) jen z prosté skutečnosti, že je zřízena Ministerstvem životního prostředí, jež ve věci vystupuje jako odvolací orgán.“
57. Podle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 10. 2023, č. j. 10 A 95/2022-76, pouhá tvrzení o tom, že se nejedná o objektivní (správná, úplná) stanoviska, k relevantnímu zpochybnění jejich obsahu nepostačují. Pouze z té skutečnosti, že má z hlediska svého poslání zájem na ochraně hodnot životního prostředí, nelze dovozovat zaujatý vztah tohoto správního orgánu na výsledku řízení.
58. Žalobkyně ve své žalobě namítá, že AOPK je fakticky zainteresována na vyhlášení Národního parku. Tuto skutečnost nelze popřít, avšak sama o sobě nezakládá důvodnou pochybnost o nepodjatosti uvedeného orgánu.
59. Ze žaloby nevyplývají žádné konkrétní skutečnosti, na jejichž základě by bylo možné dovodit, že stanovisko AOPK bylo ovlivněno specifickými zájmy, které by mohly vést k podjatosti. Za dané situace proto nelze považovat stanovisko agentury za neobjektivní, a tudíž z něj nelze v projednávané věci vycházet, ani jej použít jako oporu pro argumentaci žalobkyně.

60. Druhá žalobní námitka, s ohledem na absenci konkrétních tvrzení a důkazů, postrádá opodstatnění a je nutno ji jako nedůvodnou odmítnout.

Ad c) Zásah do práv garantovaných Listinou

61. Ve třetí žalobní námitce žalobkyně namítá, že rozhodnutí žalovaného se omezuje převážně na akcentaci významu a cílů vyhlášení Národního parku, avšak nedostatečně se zabývá posouzením proporcionality zásahu do práv dotčených subjektů. V této souvislosti žalobkyně odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 As 26/2019–45, který zdůrazňuje nutnost vyvažování veřejného zájmu na ochraně přírody s ostatními ústavně chráněnými hodnotami.
62. Žalobkyně dále uvádí, že v případě Křivoklátska může paradoxně dojít v důsledku vyhlášení Národního parku ke zhoršení stavu životního prostředí. Toto tvrzení opírá o studii Českého zemědělského ústavu, o námitky státního podniku Lesy České republiky a o odbornou recenzi, která je datována ke dni citované studie. Všechny tyto zdroje souhrnně upozorňují na environmentální rizika spojená s vyhlášením Národního parku a na negativní důsledky, které lze s vysokou mírou pravděpodobnosti očekávat.
63. Zpracovaný návrh na vyhlášení Národního parku podle žalobkyně nereflektuje aktuální vědecké poznatky o ekologických funkcích vzrostlého, živého lesa. Není zohledněna uhlíková stopa, a s ohledem na skutečnost, že není garantována existence lesa v jeho současné kvalitě, je ohrožena i existence tzv. uhlíkové pumpy. Její funkčnost je přitom přímo závislá na zachování živého lesa.
64. V této souvislosti žalobkyně odkazuje na odborný článek publikovaný v časopise *Lesnická práce*, číslo 2/2024, v němž prof. Marek popisuje způsoby lesnické péče, které zajišťují funkčnost uhlíkové pumpy provozované na území Křivoklátska. Podle žalobkyně je současný stav, charakterizovaný přítomností vzrostlých stromů a vysokou biodiverzitou, výsledkem vysoce odborné péče lesníků. S jejich případným odchodem by tato péče zanikla.
65. Žalobkyně rovněž namítá, že žalovaný nepřihlédl k čl. 11 Listiny základních práv a svobod a k ustanovení § 1 věty druhé zákona o ochraně přírody a krajiny, podle něhož je při ochraně přírody nezbytné zohlednit hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel, jakož i regionální a místní poměry.
66. Respekt k ochraně vlastnických práv, právu podnikat a k hospodářským a sociálním potřebám obyvatel podle žalobkyně znamená, že nelze vytvářet podmínky pro zásah do těchto práv tam, kde to není nezbytně nutné. Současný režim ochrany přírody je podle ní zcela postačující. Obyvatelům Křivoklátska jde o ochranu harmonické kulturní krajiny, zatímco režim Národního parku, založený na přirozených přírodních procesech, do této krajiny nepatří.
67. Žalobkyně rovněž odmítá obecně rozšířený názor, že Národní park představuje vyšší stupeň ochrany než chráněná krajinná oblast (CHKO). Podle jejího názoru se jedná o odlišné formy ochrany – zatímco CHKO chrání přírodní hodnoty, Národní park je určen k ochraně přírodních procesů, a tudíž není vhodný pro kulturní krajinu, jakou Křivoklátsko představuje.
68. V této souvislosti žalobkyně upozorňuje na případ Národního parku Šumava, kde nový režim ochrany vedl k negativním důsledkům, a následně se potvrdila varování lesnických odborníků.

69. Článek 11 Listiny zakotvuje ochranu vlastnictví, připouští omezení vlastnického práva zákonem z důvodu ochrany práv druhých a ochrany veřejného zájmu, kterým je zejména ochrana lidského zdraví, přírody a životního prostředí. „S ohledem na povinnost šetřit podstatu a smysl vlastnického práva (čl. 4 odst. 4 Listiny) však nesmí být vlastnické právo takto omezeno ve větší než přiměřené míře a pouze tehdy, když je to nezbytné. Je vždy třeba posuzovat, zda omezení užívání majetku (vlastnického práva) sleduje legitimní cíl, zda je v souladu s vnitrostátním právem a zda je přiměřené ve vztahu ke sledovanému cíli.“ (podobně viz ŠIMÁČKOVÁ, Kateřina. Čl.11 (Ochrana vlastnictví). In: WAGNEROVÁ, Eliška, Vojtěch ŠIMÍČEK, Tomáš LANGÁŠEK, Ivo POSPÍŠIL, Martina CHALUPOVÁ, Petr KILIAN, Vojtěch PROCHÁZKA, Milada TOMKOVÁ aj. Listina základních práv a svobod: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-6-16]. ASPI_ID KO2_1993CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.)
70. Podle §1 ZOPK účelem zákona je za účasti příslušných krajů, obcí, vlastníků a správců pozemků přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás, k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji a vytvořit v souladu s právem Evropských společenství 1c) v České republice soustavu Natura 2000. Přitom je nutno zohlednit hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel a regionální a místní poměry.
71. K vypořádání této námítky městský soud poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2019, čj. 4 As 26/2019-41, na nějž žalobkyně odkazuje, který jednak konstatuje, že rozhodnutí o námítkách proto představuje rozhodnutí podle § 65 odst. 1 s. ř. s. podléhající soudnímu přezkumu (o čemž mezi účastníky není sporu), jednak uzavírá, že vlastník dotčeného pozemku může být omezen na svém vlastnickém právu již samotným vyhlášením (zde) zvláště chráněného území, které s sebou nese povinnost respektovat na pozemcích začleněných do NPR základní ochranné podmínky stanovené zákonem o ochraně přírody a krajiny. Výkonu práv nebo povinností vlastníka se dále dotýká navržená kategorie zvláště chráněného území a zcela nepochybně též samotného začlenění pozemku do zvláště chráněného území, resp. jeho návrhu.
72. Městský soud se plně ztotožňuje s argumentací již citovaného rozsudku ze dne 16. 12. 2024, č. j. 18A 21/2024-173, který uvádí: „zřízení jakéhokoli zvláště chráněného území, stejně jako např. památkové zóny, s sebou z povahy věci přináší určitá omezení – jistě si lze představit omezení vlastnického práva, svobody pohybu či práva na samosprávu obcí, krajů. Ochrana životního prostředí má ovšem srovnatelnou ústavní relevanci, jde o veřejný statek, jehož význam je zachycen již v preambuli Ústavy, stejně jako v jejím čl. 7, podle kterého stát musí dbát o šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství. Listina základních práv a svobod (Listina) pak v čl. 35 odst. 1 garantuje právo každého na příznivé životní prostředí. K tomuto výčtu soud jen stručně poznamenává, že lidské právo na příznivé životní prostředí logicky předpokládá nositele v podobě člověka. Skutečně lze proto hovořit o antropocentrickém pojetí tohoto práva (ostatně jako všech lidských práv). To ovšem neznamená, že se má snad příroda a její ochrana redukovat na ochranu zájmů člověka – zájmem člověka je totiž i ochrana přirozených částí přírody, jež neslouží dalším zájmům (hospodářským aj). Kromě toho, žalobkyní namítaná citace o antropocentrickém pojetí práva na životním prostředí se vůbec v přiloženém rozsudku sp. zn. 6 As 166/2023 neobjevuje, soudu je tak její zdroj nejasný. Tím méně jasný je soudu význam tohoto odkazu, pokud žalobkyně posléze sama cituje z nálezů Ústavního soudu z 17. 7. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 44/18, že právu na příznivé životní prostředí koresponduje pozitivní závazek státu střežit zděděné přírodní bohatství, dbát o šetrné využívání přírodních zdrojů a chránit přírodního bohatství (jak odpovídá právě i preambuli a čl. 7 Ústavy). Jinými slovy, ochrana životního

prostředí je nejen základním lidským právem, ale i veřejným statkem, jehož ochrana je v zájmu celé společnosti. NSS to dříve přilehavě vyjádřil způsobem, že příroda není sama schopna se postavit na svou obranu proti lidské společnosti a brojit „lidskými“ prostředky proti zásahům člověka (rozsudek z 13. 10. 2010, č. j. 6 Ao 5/2010–43, č. 2185/2011 Sb. NSS).

73. *Poměřování těchto práv a zájmů při vyhlášení zvláště chráněných území není ničím jiným než svého druhu testem proporcionality. Ten se dle ustálené judikatury Ústavního soudu skládá ze tří fází. První fází je vhodnost, tedy odpověď na otázku, zdali institut, omezující určité základní právo, umožňuje dosáhnout sledovaný cíl. Druhou fází je potřebnost, která spočívá v porovnávání legislativního prostředku omezujícího základní právo, resp. svobodu s jinými opatřeními umožňujícími dosáhnout stejného cíle, avšak nedotýkajícími se základních práv a svobod. Konečnou fází je porovnání závažnosti obou v kolizi stojících základních práv (např. náleze ze dne 12. října 1994 sp. zn. Pl. ÚS 4/94). V tomto případě tak měl žalovaný poměřovat výše uvedená základní práva na straně jedné, s veřejným zájmem na ochraně přírody na straně druhé.*
74. *Test proporcionality byl proveden již v rámci samotného záměru na s. 22 a násl. Žalovaný zde hovořil o naléhavé společenské potřebě, definoval cíle ochrany přírody s tím, že těchto cíle je možné dosáhnout nejlépe s využitím institucionální ochrany prováděné odborným zázemím i materiálním zabezpečením prostřednictvím národního parku a zřízením správy národního parku, a to nástroji v podobě členění národního parku na zóny, zvláštním režimem hospodaření na lesních pozemcích, zvláštním režimem výkonu práva myslivosti, přenosem kompetencí. V rámci toho žalovaný přiblížil výhody regulace národních parků z hlediska cílů ochrany přírody Krivoklátska, porovnal je též z regulačními možnostmi v CHKO. Doplnil, že záměr zahrnuje jen cca 18% stávající rozlohy CHKO, hranice je vedena tak, aby nezahrnovala zastavěná území či větší zemědělské plochy. Na navrženém území je 97,6 % pozemků ve vlastnictví státu, 0,46 % Středočeského kraje a pouze 0,3 % ve vlastnictví obcí, resp. 1,6 % soukromých osob. Soukromé a obecní pozemky jsou zahrnuty jen v nejmenším možném rozsahu. Žalovaný uzavřel, že vyhlášení národního parku je způsobilé naplnit tyto cíle, nelze přitom navrhnout jiný šetrnější způsob ochrany, jenž by srovnatelně tyto cíle naplňoval (národní park je vhodný a nezbytný).*
75. *Následně se věnoval poměření veřejného zájmu na ochraně přírody a omezení vlastnických práv a svobody pohybu. Podle něj nedojde k zásadnější změně oproti současnému stavu. Omezení s nakládáním či využíváním pozemků není absolutní, podmínky pro řízení dle stavebního zákona zůstanou stejné jako v CHKO, v případě lesního a zemědělského hospodaření lze získat finanční náhradu. Obecně lze získat výjimky či souhlas správy národního parku. V případě omezení pohybu rovněž nedochází k zásadnímu posunu, zákaz pohybu mimo vyznačené cesty nebo trasy odvisí od vymezení klidových území, jež se vymezují formou opatření obecné povahy, na jehož vydávání mohou participovat i obce a jež je možné přezkoumat i ve správním soudnictví. Taková území jsou předpokládána na území stávající národních přírodních a přírodních rezervací, kde je již pohyb mimo cesty nyní zakázán. Nové omezení představuje větší omezení jízdy na koni a kole, nicméně ani to nebude absolutní“.*
76. *Citovaný rozsudek se rovněž vypořádal s námitkami žalobkyně týkajícími se ohrožení lesů a tzv. uhlíkové pumpy. Pod body 103 až 105 městský soud uvedl: „Na základě žalovaným snesených argumentů, zejména pak odborného stanoviska Agentury, ale i dalších podkladů, má soud při vědomí i jiných, odlišných názorů, za to, že se žalobkyni vhodnost ani potřebnost zvolené formy ochrany, tj. národního parku, relevantně zpochybnit nepodařilo, a to ani z pohledu environmentálního, ani socio-ekonomického. Za nikoli nepodstatnou soud považuje okolnost (poukazuje na to ni zmíněné stanovisko ČSPE), že reálné fungování národního parku, vč. míry bezzásahovosti, neurčuje jen vlastní vyhlášení národního parku a s tím spojená omezení –*

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

podstatné jsou i navazující kroky spojené se zonací národního parku, vymezením klidového území atd. (srov. § 17 a 18 ZOPK). Má-li žalobkyně obavy z míry bezzásahovosti, dopadů na lesnictví, rozšíření kůrovce apod., lze poukázat na to, že se na těchto krocích může v budoucnu podílet (vyjadřovat se k nim a uplatňovat svá práva), a to i cestou účasti v radě národního parku (§ 20 zákona). Jí citovaný rozsudek NSS sp. zn. 6 As 166/2023 dovodil, že je možné se (zásahovou žalobou) bránit i proti schválení zásad péče o národní park. V rámci těchto procesů může jistě žalovaného konfrontovat i s jeho tvrzeními, učiněnými v nynějším správním, resp. soudním řízení, pokud by se jeho postoj později změnil.

77. Argumentace žalobkyně v podstatné části vychází i z přesvědčení, že vyhlášení NP Křivoklátsko přinese zánik rozsáhlých částí lesa, a v mnoha svých námitkách z toho vychází. Tvrdí-li ovšem s odkazem na údajné zkušenosti z jiných národních parků (Šumava, České Švýcarsko), že dojde k úhynu lesních porostů, resp. rizika požárů, nedokládá, že k těmto negativním jevům dochází právě v důsledku regulatorních pravidel této kategorie chráněných území. Žalovaný přitom už v prvostupňovém rozhodnutí vysvětlil, že šíření kůrovce nebylo zdaleka omezené jen na bezzásahová území národních parků, zabýval se i otázkou vzniku požáru v Českém Švýcarsku a analýzou Hasičskou záchranného sboru, jež je součástí správního spisu. Žalobkyně nyní tyto závěry konkrétněji nerozporuje, není tak důvod, aby se jimi soud blíže zabýval. Pouze dodává, že bezzásahovost v NP Křivoklátsko jistě nebude absolutní – záměr napříč odůvodněním předpokládá zachování lidských zásad (byť daných primárně cíli ochrany, nikoli např. hospodaření v lesích), v prvostupňovém rozhodnutí i ve vyjádřeních soudu se rovněž zmiňuje, že cíle v podobě zachování/obnovy přirozených procesů na převažující ploše parku bude dosaženo postupně, v průběhu desítek let. Jako bezzásahové bude zpočátku vymezeno nanejvýš 15 % území, zbývajících území bude zařazeno do zóny soustředěné péče o přírodu.
78. K odlišnému náhledu tak soud nevedl ani článek prof. M. popisující tzv. uhlíkovou pumpu. Tou se totiž nemyslí nic jiného než pohlcování oxidu uhličitého v rámci fotosyntézy. Příspěvek se nijak nevyjadřuje k území a lesům Křivoklátska, nezpochybňuje význam národních parků. I kdyby přitom soud snad vešel na hypotetickou možnost zániku podstatné části lesů Křivoklátska (jež nebyla relevantně doložena), národní park má dosahovat natolik malé plochy, že z globálního pohledu nemůže mít na podílu českých lesů na pohlcování oxidu uhličitého reálný vliv. Z tohoto důvodu jsou mimoběžné i odkazy na význam přirozených lesů z hlediska růstu/rozdílnosti teploty (článek *Vegetation impact on atmospheric moisture transport under increasing land-ocean temperature contrasts*, autorů Makarieva et al., či projekt NASA CERES). Naopak lze připomenout, že i Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 18/17 v obecné rovině konstatoval možný přínos, nikoli riziko, národních parků z hlediska hydrologického a klimatického.“
79. V nyní řešené věci se městský soud plně ztotožňuje s argumentací osmnáctého senátu. Žalobkyně nepřichází s přesvědčivou, konkrétní a individuální argumentací, která by byla s to vyvrátit důvody, které žalovaného vedly k vydání přezkoumávaného rozhodnutí a které by představovaly relevantní oponenturu k odůvodnění prvostupňového rozhodnutí.
80. Jak se podává z odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, cílem ochrany Národního parku je dosáhnout zachování a obnovy přírodních lesních ekosystémů v jejich přirozené dynamice, v dlouhodobém časovém horizontu obnovit bohatou druhovou, prostorovou i věkovou strukturu lesa se zajištěním trvalé existence všech jeho vegetačních pater a s využitím působení přírodních sil na ekosystém jako významného nástroje formujícího stav a vývoj a jeho ekologické funkce. Cíle ochrany přírody vycházejí z poznání o současném stavu území Křivoklátska. Zbývajících převážná většina oblasti zůstane chráněna prostřednictvím kategorie CHKO, pouze v centrální souvisle zalesněné části se navrhuje

Národní park. I lesní ekosystémy s výrazně pozměněnou strukturou splňují zákonem danou definici svým charakterem. Je to totiž stále lesní ekosystém, který je na daném stanovišti přirozený. Pokud jde o zkušenosti s bezzásahovostí v národních parcích Šumava a České Švýcarsko, tato bezzásahovost sama o sobě příčinou odumírání smrkových porostů vlivem kůrovce nebo lesního požár nebyla. V případě Národního parku Křivoklátska budou v řadě porostů i nadále probíhat cílené zásahy na biodiverzitu, anebo příprava k přechodu na bezzásahový režim. Ponechání ekosystému samovolnému vývoji na 50 % území Národního parku je z hlediska ochrany přírody dlouhodobým cílem, ke kterému se bude dopracovávat postupně. Samovolnému vývoji budou postupně ponechávány porosty, které jsou v přírodě blízkém stavu, tedy s přírodě blízkým složením věkově a prostorově rozrůzněné. Bezzásahovost je plánovaným dominantním opatřením, ale v řadě porostů budou probíhat zásahy cílené na biodiverzitu nebo na přípravu přechodu na bezzásahový režim. Dlouhodobý cíl ochrany bude naplňován postupně řádově desítky let.

81. Městský soud neshledává, že by do ústavně zaručených práv žalobkyně – zejména pak do jejího práva na příznivé životní prostředí - mohlo být vyhlášením národního parku jakkoli zasaženo.

Ad d) Nesprávné provedení testu proporcionality – nezohlednění nákladů.

82. Ve čtvrté žalobní námitce žalobkyně namítá, že navrhované vyhlášení Národního parku Křivoklátsko představuje nepřiměřenou zátěž pro veřejné rozpočty, a to zejména s ohledem na aktuální fiskální situaci České republiky, kdy stát čelí výraznému nedostatku veřejných finančních prostředků.
83. Žalobkyně zdůrazňuje, že při posuzování zákonnosti a legitimacy zásahu do práv a oprávněných zájmů dotčených subjektů je nezbytné aplikovat princip proporcionality, a to nejen ve vztahu k ochraně přírody, ale rovněž z hlediska přiměřenosti vynaložených veřejných prostředků vůči očekávanému přínosu. V tomto kontextu žalobkyně poukazuje na skutečnost, že návrh neobsahuje žádné konkrétní vyčíslení tzv. fiktivní hodnoty, kterou má změna přístupu k nakládání s lesními ekosystémy po vyhlášení národního parku přinést. Absence této hodnoty znemožňuje objektivní posouzení, zda jsou náklady na zřízení a následný provoz národního parku přiměřené a odůvodněné.
84. Žalobkyně dále odkazuje na odbornou recenzi modelu Quintuple Helix, jehož struktura zahrnuje rovněž ekonomické náklady spojené s realizací environmentálních projektů. Tento model představuje alternativní nástroj pro vyhodnocení proporcionality, přičemž jeho aplikace v daném případě podle žalobkyně potvrzuje, že navrhované vyhlášení Národního parku Křivoklátsko testem proporcionality neprochází, respektive v něm neobstojí.
85. Městský soud k této námitce konstatuje, že ochrana životního prostředí je nejen základním lidským právem, ale i veřejným statkem, jehož ochrana je v zájmu celé společnosti. NSS to dříve přiléhavě vyjádřil způsobem, že příroda není sama schopna se postavit na svou obranu proti lidské společnosti a brojit „lidskými“ prostředky proti zásahům člověka (rozsudek z 13. 10. 2010, č. j. 6 Ao 5/2010–43, č. 2185/2011 Sb. NSS).
86. Test proporcionality, jak jej vyvinul a aplikuje Ústavní soud České republiky, je klíčovým nástrojem pro posuzování ústavnosti zásahů do základních práv a svobod. Tento test se uplatňuje zejména v případech, kdy dochází ke kolizi dvou ústavně chráněných hodnot – například základního práva a veřejného zájmu, nebo dvou základních práv. Jeho struktura je třífázová a každá fáze má své specifické požadavky:

Test vhodnosti (vhodnost zásahu)

Zkoumá se, zda je zvolený prostředek způsobilý dosáhnout sledovaného legitimního cíle. Jinými slovy, zda existuje racionální vztah mezi opatřením a cílem, který má být dosažen. Pokud prostředek není způsobilý cíle dosáhnout, zásah je protiústavní již v této fázi

Test potřeby (nezbytnosti zásahu)

V této fázi se posuzuje, zda neexistuje jiný, šetrnější prostředek, který by vedl ke stejnému cíli, ale méně by zasahoval do základního práva. Pokud takový prostředek existuje, je třeba jej upřednostnit. Tento krok vyžaduje srovnání různých alternativních opatření a jejich dopadů

Test přiměřenosti v užším smyslu (poměrování hodnot)

Zde se váží intenzita zásahu do základního práva na jedné straně a význam sledovaného cíle na straně druhé. Zásah je ústavně konformní pouze tehdy, pokud újma na základním právu není nepřiměřená ve vztahu k přínosu, který opatření přináší. Tento krok je nejobtížnější a vyžaduje hodnotové posouzení konkrétního případu.

87. Test proporcionality je v české právní doktríně chápán jako nástroj **zdůvodňování rozhodnutí**, nikoli jejich **nalézání**. To znamená, že slouží k odůvodnění, proč bylo určité řešení zvoleno, nikoli k jeho samotnému nalezení.
88. Aplikaci testu proporcionality na řešenou problematiku pak lze shrnout následovně:

I. Test vhodnosti

Otázka: Je vyhlášení národního parku způsobilé dosáhnout legitimního cíle, tj. ochrany přírodních hodnot a ekosystémů?

Odpověď: Ano. Vyhlášení národního parku je nástrojem, který zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, výslovně předpokládá pro ochranu území s mimořádnými přírodními hodnotami. Cílem je zachování a obnova přírodních lesních ekosystémů, biodiverzity a ekologických funkcí krajiny. Tento prostředek je tedy způsobilý k dosažení sledovaného cíle.

II. Test potřeby

Otázka: Existuje jiný, méně omezující prostředek, kterým by bylo možné dosáhnout téhož cíle?

Odpověď: Alternativou by mohlo být zachování režimu CHKO (chráněné krajinné oblasti), případně zavedení specifických ochranných opatření bez změny kategorie území. Tyto alternativy by mohly být méně invazivní z hlediska zásahů do vlastnických práv, hospodářského využití území a veřejných rozpočtů. Pokud by však nebyly schopny zajistit stejnou míru ochrany přírodních procesů a biodiverzity, pak by nebyly rovnocenné. Zde je třeba odborné ekologické a ekonomické posouzení, které by mělo být součástí rozhodovacího procesu.

III. Test přiměřenosti v užším smyslu

Otázka: Je zásah do práv (např. vlastnických, hospodářských, rozpočtových) přiměřený ve vztahu k významu sledovaného cíle?

Odpověď: Zde je třeba zvážit:

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

Intenzitu zásahu: Vyhlášení národního parku může znamenat omezení hospodářského využití lesů, zásahy do práv obcí a vlastníků, a značné náklady z veřejných rozpočtů.

Význam cíle: Ochrana přírodních hodnot, biodiverzity a klimatických funkcí krajiny je veřejným zájmem nejvyššího řádu, zejména v kontextu klimatické změny.

Poměr mezi přínosem a újmou: Pokud není doloženo, že ekologický přínos převyšuje ekonomickou a sociální újmu, může být zásah nepřiměřený.

89. Pokud jde o tzv. *Quntiple Helix model*, jehož součástí je i ekonomické hodnocení environmentálních opatření, lze je chápat jako podpůrný nástroj pro vyhodnocení proporcionality navrhovaných zásahů, včetně vyhlášení národního parku. Se závěry, z nichž žalobkyně cituje (str. 6 žaloby) nelze souhlasit. Naopak, právě aplikace Quntiple Helix modelu vede soud k závěru a vhodnosti zamyšleného záměru.

90. Právní aplikace modelu Quntiple Helix na vyhlášení Národního parku Křivoklátsko:

Helix	Právní význam	Aplikace na NP Křivoklátsko
Akademická sféra (věda a výzkum)	Zajištění odborného podkladu pro rozhodnutí správního orgánu (§ 3 správního řádu – zásada materiální pravdy).	Rozhodnutí o vyhlášení národního parku musí být podloženo vědeckými poznatky o ekologickém stavu území, biodiverzitě, klimatických funkcích lesa a dopadech bezzásahového režimu. Akademická sféra poskytuje expertizy, které legitimizují zásah do práv vlastníků a obcí.
Průmysl (hospodářské subjekty)	Zásah do práv podnikatelů a hospodářských subjektů musí být přiměřený a odůvodněný (čl. 11 Listiny základních práv a svobod).	Vyhlášení národního parku může omezit lesní a zemědělské hospodaření, myslivost či turistický ruch. Je třeba posoudit dopady na podnikání a zajistit kompenzace (např. dle § 58 ZOPK). Průmyslová sféra je zároveň partnerem pro rozvoj šetrného ekoturismu a udržitelných služeb.
Veřejná správa (vláda a samospráva)	Stát je povinen chránit životní prostředí (čl. 7 Ústavy ČR) a zároveň	Správa Národního parku musí být transparentní, participativní a v souladu s

	respektovat princip subsidiarity a samosprávy obcí.	veřejným zájmem. Obce musí být zapojeny do rozhodování (např. při vymezení tras a cest formou opatření obecné povahy). Vyhlášení musí být přezkoumatelné ve správním soudnictví.
Občanská společnost (veřejnost, spolky, komunity)	Právo na účast veřejnosti na rozhodování o životním prostředí (Aarhuská úmluva, zákon č. 100/2001 Sb.).	Proces vyhlášení národního parku musí umožnit aktivní účast veřejnosti, včetně připomínek, námitek a přezkumu. Občanská společnost je nositelem kulturních a historických hodnot krajiny, které musí být zohledněny.
Přírodní prostředí (ekosystémy, klima, biodiverzita)	Ochrana přírody jako veřejný zájem nejvyššího řádu (judikatura ÚS, např. Pl. ÚS 14/07).	Přírodní prostředí není pouze objektem ochrany, ale aktivním „aktérem“ – jeho stav ovlivňuje kvalitu života, zdraví obyvatel a klimatickou stabilitu. Vyhlášení národního parku je nástrojem k zajištění dlouhodobé ekologické rovnováhy.

91. Ani čtvrtou žalobní námitku z uvedených důvodů městský soud neposoudil jako důvodnou.

Ad e) Dopady Záměru na veřejný rozpočet.

92. Žalobkyně s odkazem na připomínkové řízení k návrhu novely zákona o ochraně přírody a krajiny, v jehož rámci má být současně vyhlášen Národní park Křivoklátsko, uvádí, že dopady tohoto opatření na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty jsou ve zveřejněné dokumentaci vyčísleny nepřehledně a pouze položkově. Celkové náklady na zřízení Národního parku jsou stanoveny ve výši 292 000 000 Kč, přičemž každoroční provozní náklady mají činit 112 000 000 Kč. Oproti tomu jsou předpokládány výnosy odhadovány pouze na částku 63 000 000 Kč ročně.
93. Žalobkyně dále upozorňuje, že v kalkulaci není zohledněna ztráta zisku státních podniků, zejména Lesy České republiky, s. p., a Vojenské lesy a statky ČR, s. p., která v důsledku vyhlášení Národního parku může činit minimálně 60 000 000 Kč ročně.
94. Podle názoru žalobkyně jsou náklady na zřízení a provoz Národního parku, jak jsou uvedeny ve Závěrečné zprávě, účelově podhodnoceny. Stejně tak jsou podle jejího názoru podhodnoceny předpokládané náklady na případné náhrady újmy vzniklé v důsledku omezení vlastnických a hospodářských práv. Žalobkyně uzavírá, že ekonomická kalkulace vyhlášení Národního parku je vnitřně rozporná a postrádá racionální základ.

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

95. Soud konstatuje, že žalobní námitky žalobkyně v této části postrádají dostatečnou konkrétnost a věcnou oporu. Žalobkyně sice zpochybňuje celkovou výši nákladů na zřízení Národního parku Křivoklátsko, jakož i každoroční provozní výdaje, nicméně sama nepředkládá žádné konkrétní protiargumenty, alternativní výpočty ani relevantní okolnosti, které by uváděné částky činily nevěrohodnými. V žalobě rovněž absentuje jakýkoli vlastní návrh rozpočtového rámce či ekonomické analýzy, která by mohla tvrzení žalobkyně podpořit.
96. Je třeba zdůraznit, že ačkoli žalobkyni náleží právo vznášet námitky proti záměru vyhlášení národního parku a argumentovat možným zásahem do svých práv, nelze jí přiznat postavení „strážce“ státního rozpočtu. Námitka nepřiměřeně vysokých nákladů na zřízení a provoz Národního parku tak žalobkyni z hlediska jejího právního postavení nepřisluší.
97. Městský soud se v této souvislosti ztotožňuje se stanoviskem, které v obdobné věci zaujal osmnáctý senát, a které konstatuje, že zřízení Národního parku bylo vyhodnoceno jako nezbytné a přínosné opatření z hlediska ochrany životního prostředí. V takovém případě nemohou být možné náklady státního rozpočtu samy o sobě právně relevantní překážkou. Odpovědnost za hospodaření s veřejnými prostředky nese stát, a tato odpovědnost je primárně odpovědností politickou.
98. Rozhodnutí o vyhlášení Národního parku Křivoklátsko nepochybně reflektuje skutečnost, že hodnota ochrany přírody a krajiny v daném území převyšuje náklady, které si výkon této ochrany vyžádá. Z tohoto důvodu nelze námitku žalobkyně považovat za důvodnou.

Ad f) Rozpor Záměru se zájmy a potřebami místních obyvatel

99. Žalobkyně v podané žalobě dále namítá, že vyhlášení Národního parku Křivoklátsko je v rozporu se zájmy a potřebami místních obyvatel a je spojeno s negativními sociálně-ekonomickými dopady. Mezi tyto dopady řadí zejména omezení pracovních příležitostí v oblasti lesnictví, omezení obecného užívání lesů a negativní důsledky zvýšené návštěvnosti území.
100. V této souvislosti žalobkyně odkazuje na ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), podle něhož je obec povinna pečovat o všestranný rozvoj svého území a potřeby svých občanů a při plnění svých úkolů chránit též veřejný zájem. Žalobkyně je přesvědčena, že záměr vyhlášení národního parku není přínosem pro rozvoj území obce, naopak jej v mnoha ohledech omezuje. Záměr rovněž není v souladu s potřebami občanů, neboť pro ně představuje reálná a citelná omezení. Vyhlášení národního parku podle žalobkyně neslouží veřejnému zájmu, ale spíše realizaci politických cílů či zájmů úzké skupiny jednotlivců nebo zájmových skupin.
101. Žalobkyně dále uvádí, že území Křivoklátska je již nyní dostatečně chráněno a že vyhlášení národního parku v kontextu klimatických změn, válečných konfliktů a dalších složitých událostí, které zatěžují státní rozpočet, představuje nepochopitelný a neefektivní krok. Pokud jde o odůvodnění nezbytnosti vyhlášení národního parku, žalobkyně odkazuje na důvodovou zprávu, která podle jejího názoru obsahuje pouze tautologické tvrzení, že „národní park je třeba vyhlásit, protože je nezbytné jej vyhlásit“. Takové odůvodnění podle žalobkyně neobstojí ve světle zásady proporcionality.
102. Žalobkyně rovněž poukazuje na absenci jakékoli dopadové studie, která by vyhodnotila soulad záměru s právem občanů na příznivé životní prostředí ve smyslu čl. 35 Listiny základních práv a svobod.

103. S odkazem na odborný model Quntuple Helix žalobkyně konstatuje, že vnímaná společenská potřeba zvýšené ochrany přírody je často výsledkem nedostatečného povědomí o stávající úrovni ochrany a konkrétní situaci v daném území. Podle žalobkyně je pro některé politické představitele atraktivnější reagovat na tuto poptávku formou relativně jednoduchého, rychlého a nevratného direktivního opatření, jakým je vyhlášení národního parku, než se zabývat komplexním vyhodnocením všech dopadů takového rozhodnutí.
104. Žalobkyně uzavírá, že ochrana přírody a kulturního dědictví nemůže být samoučelným cílem, ale musí být integrální součástí lidské činnosti v historicky utvářené krajině. Výsledkem má být krajinný systém skládající se z přírodních a kulturních hodnot v úzkém propojení s činností člověka.
105. Městský soud konstatuje, že námitky uplatněné žalobkyní postrádají dostatečnou míru konkrétnosti a individualizace, která by umožnila jejich meritorní přezkum v jednotlivostech. Je nepochybné, že zřízení jakéhokoliv chráněného území, včetně národního parku, s sebou nese určitá omezení, ať již ve vztahu k výkonu vlastnického práva, svobodě pohybu či právu obcí na samosprávu. Tato omezení však nelze posuzovat izolovaně, bez zohlednění ústavně zakotveného významu ochrany životního prostředí.
106. Ochrana životního prostředí představuje veřejný statek, jehož význam je reflektován již v preambuli Ústavy České republiky, jakož i v čl. 7 Ústavy, podle něhož stát dbá o šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství. Tato ochrana je v zájmu celé společnosti a její nezbytnost byla výslovně potvrzena i judikaturou Nejvyššího správního soudu, například v rozsudku ze dne 13. října 2010, č. j. 6 Ao 5/2010–43, v němž soud zdůraznil, že příroda sama není schopna hájit své zájmy, a proto je nezbytné, aby tak činil stát prostřednictvím právních nástrojů.
107. V daném případě žalovaný v rámci záměru vyhlášení Národního parku Křivoklátsko jasně definoval cíle ochrany přírody, jichž lze nejefektivněji dosáhnout prostřednictvím institucionální ochrany, odborného zájmu a materiálního zabezpečení, které zajišťuje právě režim národního parku a existence jeho správy.
108. Městský soud dále upozorňuje, že předpokládané členění území národního parku na jednotlivé zóny bude spojeno se zvláštním režimem hospodaření na lesních pozemcích a výkonu práva myslivosti, přičemž záměr nezahrnuje zastavěná území ani zemědělsky využívané plochy. Dotčené pozemky jsou navíc ve své naprosté většině ve vlastnictví státu.
109. Omezení pohybu osob v území národního parku bude podmíněno vymezením tzv. klidových území, a to formou opatření obecné povahy, na jehož vydání se žalobkyně může procesně podílet a jehož přezkum může iniciovat. Zákaz pohybu mimo vyznačené trasy tedy není absolutní a podléhá zákonnému režimu výjimek.
110. Městský soud shrnuje, že záměr vyhlášení Národního parku Křivoklátsko je opatřením, které přináší významný přínos nejen pro dotčené území, ale pro celou Českou republiku a její občany. Tento přínos nelze omezovat pouze na úzce chápáný prospěch či újmu obyvatel konkrétní obce. Je přinejmenším paradoxní, že žalobkyně v žalobě opakovaně poukazuje na negativní dopady klimatických změn, a současně brojí proti nejvyšší formě ochrany cenného přírodního území, která je jedním z nástrojů adaptace na tyto změny.
111. Vzhledem k tomu, že žalobkyně v žalobě nespécifikuje, jaké konkrétní hospodářské, sociální či kulturní potřeby obyvatel obce měly být zásahem dotčeny, a její argumentace zůstává na úrovni obecných proklamací, nemohl soud na tyto námitky reagovat jinak než obdobně

obecně. Soud proto konstatuje, že předpokládané přínosy zřízení národního parku převažují nad vágně formulovanými nevýhodami, které žalobkyně namítá.

Ad g) Vyšší standardy ochrany přírody nebudou dodrženy.

112. V rámci poslední žalobní námítky žalobkyně uvádí, že v případě vyhlášení Národního parku Křivoklátsko nebude – ani za cenu značných morálních a finančních ztrát a každoročně vynakládaných nákladů – dosaženo žádného reálného zvýšení standardu ochrany přírody oproti současnému stavu, kdy je dané území chráněno jako Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko, včetně soustavy několika maloplošných zvláště chráněných území.
113. K této námitce městský soud konstatuje, že i řízení o námitkách proti zveřejněnému záměru podléhá obecným principům správního soudnictví. Podle § 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, poskytují správní soudy ochranu pouze veřejným subjektivním právům žalobce. Soudy nejsou oprávněny přezkoumávat žaloby podané ve veřejném zájmu (tzv. *actio popularis*).
114. Z uvedeného vyplývá, že veškerá žalobní argumentace musí být vztahována výlučně k možnému zásahu do veřejných subjektivních práv žalobkyně. Soud se tak může zabývat pouze otázkou, zda byla tato práva dotčena, případně zda se žalovaný s námitkami žalobkyně řádně a přezkoumatelně vypořádal. Není však předmětem soudního přezkumu posuzovat, zda vyhlášením národního parku dojde či nedojde ke zvýšení standardu ochrany přírody oproti stávajícímu právnímu režimu.
115. Lze nicméně odkázat na nálezy Ústavního soudu ze dne 25. září 2018, sp. zn. Pl. ÚS 18/17, v němž se Ústavní soud podrobně vyjádřil k významu národních parků. V bodech 50 a 51 tohoto nálezu Ústavní soud konstatoval, že existence národních parků a pravidel jejich ochrany je otázkou politicko-odborně-ekologickou, která má být řešena v rámci zákonodárného procesu. Napadená zákonná úprava byla shledána ústavně konformní, neboť vhodně vyvažuje střet práva na vlastnictví, svobody pohybu a práva na samosprávu s právem na příznivé životní prostředí, doprovázeným pozitivním závazkem státu chránit přírodní bohatství podle čl. 7 Ústavy České republiky.
- 116.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

117. S ohledem na vše shora uvedené dospěl Městský soud v Praze k závěru, že rozhodnutí žalovaného, kterým bylo o námitkách žalobkyně rozhodnuto, bylo vydáno v souladu se zákonem a shora uvedené žalobní námítky uplatněné žalobcem nejsou důvodné. Soudu tedy nezbylo, než žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítnout.
118. Výrok o nákladech řízení má oporu v § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně v řízení úspěšná nebyla, proto jí právo na náhradu nákladů řízení nepřisluší. Náhrada nákladů řízení nebyla z uvedeného důvodu přiznána ani žádné z osob zúčastněných na řízení. Žalovanému, který měl v řízení plný úspěch, však žádné náklady spojené s tímto řízením nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se žádnému z účastníků náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 23. červenec 2025

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu